

Trollhättans Stad

VÄLKOMSTEN

VERKSAMHETSBERSKRIVNING

Välkomsten, Trollhättans Stad

2017-05-19

Innehållsförteckning

Inledning och bakgrund	2
Definitioner och begrepp.....	3
Välkomsten – ny i svenska skolan	4
Välkomstens uppdrag	4
Mottagande	4
Det fria skolvalet	5
Kartläggning på Välkomsten	5
Elevens tid på Välkomsten.....	6
Undervisning	7
Samverkan och överlämning.....	8

Inledning och bakgrund

Verksamhetsbeskrivningen har liksom verksamheten sin utgångspunkt i lagar och riktlinjer gällande nyanlända.

Välkomsten är en mottagningsenhet för nyanlända grundskolelever i Trollhättans Stad. Verksamheten är en del av den satsning som politiker i Trollhättans Stad valt att göra för att öka likvärdigheten vid mottagande av nyanlända elever. Välkomstens arbete förväntas också bidra till att förbättra den första tidens undervisning och höja kvaliteten i nyanlända elevers utbildning.

Definitionen *nyanländ* används för elever som anlänt till Sverige och påbörjat sin utbildning efter den tidpunkt då skolplikten normalt inträder. Nyanlända elever befinner sig i Sverige av olika anledningar och har olika erfarenheter och skolbakgrund. Skolverket menar att en skola som tar emot en nyanländ elev behöver göra en inledande bedömning och ta reda på vilka kunskaper eleven har med sig.

Enligt 3 kap, 12 c § i Skollagen (2010:800) ska en nyanländ elevs kunskaper bedömas om en sådan bedömning inte är uppenbart onödig. Om det behövs ska en sådan bedömning göras även för en elev som:

1. har varit bosatt utomlands och som har påbörjat sin utbildning här senast vid höstterminens start det kalenderår då han eller hon fyller sju år, eller
2. efter skolgång i Sverige har varit bosatt utomlands och därefter har återvänt till Sverige för att återuppta sin utbildning här.

Sedan den 15 april 2016 är Skolverkets kartläggningsmaterial för bedömning av nyanlända elevers kunskaper steg 1 och 2 obligatoriskt att använda för grundskolan, grundsärskolan, sameskolan och specialskolan.

I Trollhättans Stad är Välkomsten ansvarig att genomföra kartläggning steg 1 och 2 enligt Skolverkets kartläggningsmaterial för bedömning av nyanlända elever. Verksamheten ansvarar för att den genomförda kartläggningen vidarebefordras till elevens hemskola och ligger till grund för klassplacering och den första tidens undervisning.

Välkomsten har utifrån sitt uppdrag formulerat en vision som sammanfattar verksamhetens syfte. **Välkomstens vision** är:

Alla ska lyckas

- Trollhättan Stad ska lyckas skapa en framgångsrik skola i utveckling
- Skolan ska lyckas erbjuda en likvärdig utbildning
- Eleven ska lyckas nå skolframgång

Definitioner och begrepp

Nedanstående definitioner och begrepp är tagna ur de allmänna råden om *Utbildning för nyanlända elever* (2016), Skollagen (2010:800) samt Migrationsverkets hemsida.

Nyanländ

Enligt 3 kap. 12 a § i Skollagen (2010:800) anses en nyanländ vara den som varit bosatt utomlands, nu är bosatt i landet och har påbörjat sin utbildning här senare än höstterminens start det kalenderår då han eller hon fyller sju år. En elev ska inte längre anses vara nyanländ efter fyra års skolgång här i landet.

Förberedelseklass

Enligt 3 kap. 12 f § i Skollagen (2010:800) beslutar rektor att en nyanländ elev vars kunskaper bedömts enligt 12 c § delvis ska undervisas i förberedelseklass, om eleven saknar tillräckliga kunskaper i svenska för att kunna tillgodogöra sig den ordinarie undervisningen. Elevens undervisning i förberedelseklass i ett visst ämne ska avbrytas så snart eleven bedöms ha tillräckliga kunskaper i svenska för att på heltid delta i ämnesundervisningen i den undervisningsgrupp som eleven normalt tillhör. En elev får inte ges undervisning i förberedelseklass längre tid än två år.

Modersmål

Det språk som barnet lär sig först, förstaspråk.

Andraspråk

Språk som lärs in sedan barnet helt eller delvis tillägnat sig sitt förstaspråk (modersmål).

Studiehandledning

Handledning på elevens modersmål. Om eleven före sin ankomst till Sverige undervisats på annat språk än modersmålet kan studiehandledning ges på det språket.

Vårdnadshavare

Ett barn står under vårdnad av båda föräldrar eller en av dem. Vårdnaden för ett barn gäller till dess att barnet fyller 18 år.

Ensamkommande barn

Barn som är under 18 år och är skilt från sina föräldrar eller vårdnadshavare före eller efter ankomsten till Sverige.

God man

Ett barn som kommer till Sverige utan legal vårdnadshavare får en god man utsedd som företräder barnet i vårdnadshavares ställe.

Välkomsten - ny i svenska skolan

Välkomsten är en central mottagningsenhet för nyanlända elever i Trollhättans Stad. Nyanlända elever i Trollhättans Stad påbörjar sin svenska skolgång på Välkomsten. Mottagande av nyanlända elever sker under hela läsåret och är i de allra flesta fall elevens första möte med svensk skola. På Välkomsten arbetar lärare och förstelärare med behörighet i olika ämnen, socialpedagog, skolsköterska och studiehandledare.

Välkomstens uppdrag

Välkomstens uppdrag är tredelat. Verksamheten ansvarar för mottagande och kartläggning samt undervisning i form av språkinriktad ämnes- och samhällsintroduktion. Välkomsten är ansvarig att förmedla elevens kartläggning till mottagande skola samt vara stöd vid fortsatt planering gällande nyanlända.

Mottagande

Elevens och vårdnadshavarens första möte på Välkomsten sker genom ett besök där socialpedagogen presenterar verksamheten. Vid detta inskrivningsmöte ges information om den närmsta tiden på Välkomsten och om det fria skolvalet. Socialpedagogen dokumenterar uppgifter som är av betydelse under de första veckorna. På inskrivningsmötet träffar eleven och vårdnadshavaren även skolsköterskan som informerar om elevhälsans medicinska del och erbjuder tid för hälsosamtal och hälsokontroll (syn, hörsel, längd, rygg och vikt) inom några veckor.

Inskrivningsmötet innehåller också en presentation med rundvandring på skolan. Denna ger elev och vårdnadshavare möjlighet att bekanta sig med miljön, ställa frågor samt hälsa på kamrater och personal på Välkomsten. Måndagen efter inskrivningsmötet börjar eleven på Välkomsten.

Under inskrivningsmötet får dessutom de vårdnadshavare och familjehem som talar arabiska och somaliska erbjudande om att delta på föräldraträffar. Dessa träffar sker i form av en studiecirkel vars huvudsyfte är att tillsammans med Nätverk i Centrum diskutera och utbyta erfarenheter om hur man som förälder eller vuxen kan stötta sitt/sina barn så att deras chanser att lyckas i skolan ökar.

Det fria skolvalet

Förutom att Välkomsten ska skapa förutsättningar för nyanlända att erbjudas en likvärdig utbildning har verksamheten av politiker givits ytterligare ett tydligt uppdrag: Att genom information om det fria skolvalet verka för att minska segregationen i Trollhättan.

Kartläggning på Välkomsten

Välkomstens personal kartlägger nyanlända elevers kunskaper i Steg 1 (språk och erfarenheter) och steg 2 (litteracitet och numeracitet). Kartläggningen ska sedan ligga till grund för ansvarig rektors beslut om vilken årskurs och undervisningsgrupp eleven placeras i. Kartläggningen ska också ge underlag för hur fortsatt undervisning planeras samt hur tiden mellan ämnen ska fördelas. All kartläggning sker på elevens starkaste språk tillsammans med ämneslärare och tolk eller studiehandledare.

Steg 1

Kartläggning steg 1, **språk och erfarenheter**, ger skolan en bild av elevens språk, tidigare skolgång, intressen och förväntningar. Kartläggningen sker genom samtal med elev och vårdnadshavare.

Steg 2

Kartläggning steg 2, **litteracitet**, ger en bild av hur eleven har använt språket i olika sammanhang. Tonvikten ligger på uppgifter kopplade till skrift, men det är inte bara läsande och skrivande som kartläggs. Även muntliga uppgifter genomförs, till exempel diskussion om texters innehåll.

Kartläggning steg 2, **numeracitet**, ger en bild av elevens matematiska tänkande. Eleven får resonera, argumentera, lösa problem och motivera sina lösningar.

The infographic is titled "Kartläggning Bakgrund Litteracitet & Numeracitet" and is set against a background of a classroom. It features the logo of Trollhättans Stad in the top left and the logo for "ny i svenska skolan ÄLKOMSTEN" in the bottom right. The central text is in red. Surrounding the central text are five blue circular callouts, each containing a staff member's name, contact information, and their assigned roles. The roles are "Bakgrund Litteracitet Numeracitet" for Rania Karam, Maria Olson Wilde, and Emma Paust; and "Bakgrund Litteracitet Numeracitet" for Helena Hallström and Abdul-Ahad Abdullah.

Trollhättans Stad

**Kartläggning
Bakgrund
Litteracitet
&
Numeracitet**

Rania Karam
rania.karam
@trollhattan.se
Bakgrund
Litteracitet
Numeracitet

Helena Hallström
helena.hallstrom
@trollhattan.se
Bakgrund
Litteracitet

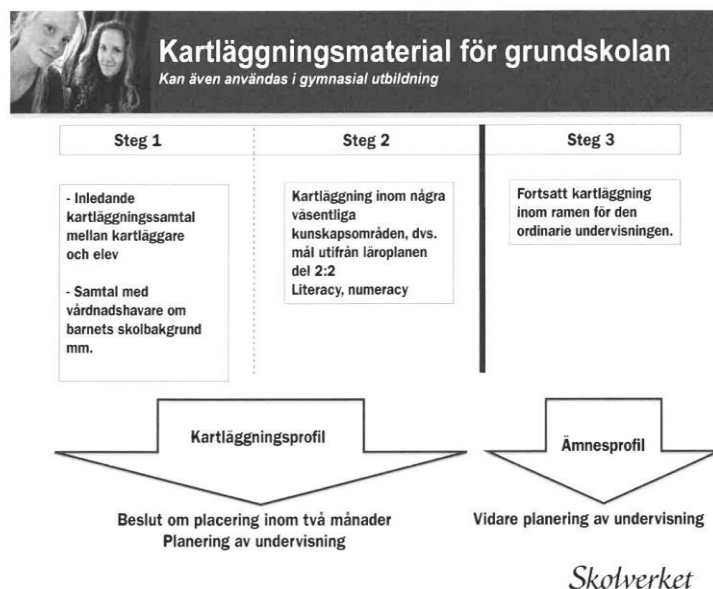
Abdul-Ahad Abdullah
abdul.abdullah
@trollhattan.se
Numeracitet

Maria Olson Wilde
maria.olson.wilde
@trollhattan.se
Bakgrund
Litteracitet
Numeracitet

Emma Paust
emma.paust
@trollhattan.se
Bakgrund
Litteracitet
Numeracitet

**ny i svenska skolan
ÄLKOMSTEN**

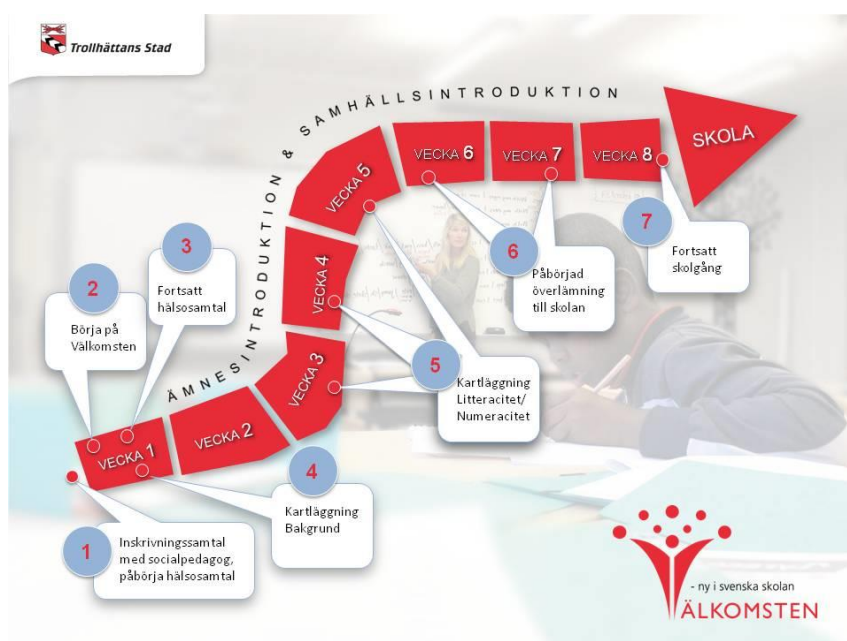
För ytterligare kartläggning i respektive skolämnen, steg 3, rekommenderar Skolverket att dessa genomförs av undervisande ämneslärare vid ansvarig hemskola. Kartläggning steg 3 är också underlag för planering av fortsatt undervisning.

Elevers tid på Välkomsten

Nyanlända elevers kunskaper och erfarenheter ska bedömas skyndsamt, senast två månader efter ankomst till skolan. Välkomsten har som mål att eleven inom två månader ska fortsätta skolgången på sin hemskola, eller mottagande skola om eleven aktivt ansökt om skolbyte och fått platsen beviljad. Elever börjar alltid på Välkomsten på en måndag och slutar på en fredag.

På Välkomsten ingår elever i åldersindelade undervisningsgrupper (1-3, 4-6, 7-9). Dessa åldersindelningar är dock flexibla och justeras utifrån behov, till exempel under perioder då verksamheten har få elever.

Undervisning

Parallellt med pågående kartläggning bedrivs på Välkomsten undervisning i form av språkinriktad ämnes- och samhällsintroduktion. I samarbete med externa aktörer (fältenheten, Klubb Kul, Ung fritid, ungdomsmottagningen, bibliotek, Innovatum, N3) introduceras olika samhällsfunktioner i form av studiebesök på plats eller genom att den aktuella verksamheten besöker Välkomsten. Alla besök/studiebesök för- och efterarbetas under lektionstid i samarbete med studiehandledare och övrig personal. Studiehandledningen har en viktig roll eftersom den gör det möjligt att ta tillvara elevernas modersmål och med hjälp av modersmålet synliggöra kunskaper och förmågor som annars hade varit svåra att visa. Studiehandledaren blir således en brygga till det svenska språket och lärandet i olika ämnen.

Under sin tid på Välkomsten introduceras och undervisas eleven i kursplanens samtliga ämnen. En stor del av ämnesundervisningen vävs dessutom samman då man på Välkomsten valt att arbeta utifrån teman. Under elevens tid på Välkomsten får varje enskild elev möta fyra olika temaområden. Varje tema pågår i två veckor.

Jag och min familj - eleven övar på att kunna presentera sig i olika sammanhang och berätta och skriva om sina intressen, drömmar och förväntningar.

Hälsa - eleven får möjlighet och utrymme att lära sig hur kroppen fungerar i olika situationer. Under dessa två veckor erbjuder Välkomsten frukt som mellanmål varje dag och frukost en gång i veckan i hälsofrämjande syfte.

Sverige i världen – eleven arbetar med dagar, månader, årstider, högtider och övrigt som den möter i sin vardag. Här ges också möjlighet att samtala om Sverige och elevernas hemländer och på detta sätt visa på likheter och skillnader mellan länderna.

Vårt samhälle – eleven får möjlighet att på ett djupare plan bekanta sig med sin närmiljö. Temaarbetet går som en röd tråd genom verksamheten och möjliggör att klasskamrater, vänner och syskon kan samtala kring och känna igen sig i de olika temaområdena.

Parallellt med den ovan beskrivna undervisningen finns möjlighet för elever, som inte kan läsa och skriva eller inte känner till det latinska alfabetet, att vid några tillfällen varje vecka få delta i en alfabetiseringsgrupp. Där erbjuds undervisning kring grundläggande litteracitet och eleverna får chans att i ett mindre sammanhang bekanta sig med skriftspråket. På Välkomsten erbjuds också modersmålsundervisning för de elever som har arabiska och somaliska som modersmål.

Det gemensamma för eleverna på Välkomsten är att de är i början av sin språkutveckling i svenska. Det förutsätter att arbetet på Välkomsten genomsyras av ett språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt där pedagogen använder sig av språkliga redskap i elevens lärandeprocess. Dessa redskap är exempelvis bilder,

symboler, diagram, konkret material, film, digitala verktyg eller dramatiska uttrycksmedel. Undervisningen bygger på sociokulturellt klimat där språket utvecklas tillsammans genom kommunikation i tal och skrift. Att arbeta språk- och kunskapsutvecklande med elever som är i början av sin språkutveckling i svenska förutsätter rika möjligheter att aktivt delta språkligt i många olika sammanhang och situationer.

Samverkan och överlämning

Överlämning sker mellan lärare på Välkomsten och personal från mottagande skola. Varje skola bestämmer vem/vilka som är kontaktpersoner/samordnare för elever som kommer från Välkomsten. För att underlätta kommunikationen rekommenderar Välkomsten att varje skola har en kontaktperson för överlämningar från Välkomsten.

Vid överlämningsmötet redogör samverkansperson från Välkomsten för vad som framkommit i elevens kartläggning. Rektor på skolan ansvarar för att kartläggningen ligger till grund för elevens årskursplacering och placering i undervisningsgrupp samt planering av elevens första tid på skolan. Syftet med överlämningen är att nyanlända elever ska ges bästa möjliga förutsättningar i sin fortsatta skolgång. För att kunna anpassa undervisningen utifrån elevens förkunskaper, förutsättningar, intressen och behov är kartläggningen som följer eleven från Välkomsten en viktig del i skolans planering.

Den kartläggning som följer eleven från Välkomsten ska således ge underlag för:

- årskursplacering
- undervisningsgrupp
- hur tiden mellan ämnena ska fördelas
- hur undervisningen i ämnen ska planeras

Förutom att lämna över elever och deras kartläggning till mottagande skolor är samverkanspersonerna från Välkomsten också rådgörande i generella frågor som rör nyanlända elever på mottagande skola.

Trollhättans Stad

Maria Hagström Kjell
maria.hagstrom.kjell@trollhattan.se

Frälse 1-6
Stavre 1-9
Åsaka 1-6
Upphärad 1-5
Lextorp 1-6
Sjuntorp 1-9
Velanda 1-6
Skottebyskolan 1-6
Paradis 1-9

Petra Larsson
petra.larsson@trollhattan.se

Kronan 1-9
Särskolan

Jonas Hagström
jonas.hagstrom@trollhattan.se

Sylte 1-9
Strömslund 1-9
Dalkjusån 1-2
Skogshöjden 3-9
Hjortmasseskolan 1-9
Lyrfågelskolan 1-9

Skolbesök mottagande skola

Slavko Kazic
slavko.kazic@trollhattan.se

ÄLKOMSTEN
- ny i svenska skolan

Kontaktuppgifter

Verksamhetschef

Carina Halvorsen, tel. 0520-49 73 77

E-post: carina.halvorsen@trollhattan.se

Områdeschef

Birgitta Lundskog, tel. 0520-49 64 50

E-post: birgitta.lundskog@trollhattan.se

Handläggare expeditionen

Nina Björklund, tel. 0520-49 78 92

Tingvallavägen 33 2tr, 461 32 Trollhättan

E-post: nina.bjorklund@trollhattan.se

Välkomstens besöksadress

Lyrfågelskolan

Hagtornsstigen 16, 461 43 Trollhättan

Tel. 0520-49 79 95, 0520-49 79 96

www.valkomsten.se